

חזית מעמדית

נגד סמוטריץ'

עמ' 3

זו הדרך

زو هديرخ ZO HADEREKH

גיליון 47 / 7 בדצמבר 2022

הם מ-פ-ח-ד-י-ם

אלפים במחאה נגד נתניהו ברחוב בלפור בירושלים, 2020 (צילום: "זו הדרך")

בעקבות הזעם המתעצם, איים הרמטכ"ל לשעבר וח"כ בהווה גדי איזנקוט בראיון ל"ידיעות אחרונות" (2.12) "להוציא מיליון מפגינים לרחובות". רמטכ"ל נוסף בדימוס ושר הביטחון בהווה, בני גנץ, הוסיף: "מול ההפיכה במשרד החינוך והפקרת ילדינו לגזענים - אנחנו ניאבק. מי שציפה לפגוש נפולת של נמושות ימצא את אזרחי ישראל ברחובות. לא נרד מהארץ - נרעיד אותה".

ראש הממשלה היוצא יאיר לפיד תקף אף הוא (6.12) בחריפות את ההסכמות המתגבשות במשא ומתן הקואליציוני בין הליכוד ושותפיו הגזענים. הוא הדגיש כי נתניהו "פירק" את מערכת החינוך ושאל: "מה זה אומר על העתיד שלנו? האנשים שהופקדו על החינוך לא מאמינים בשלטון החוק, לא מאמינים בסובלנות, לא מאמינים בערכי מגילת העצמאות, חושבים שישאל צריכה להיות מדינת הלכה ולא מאמינים בלימודי ליבה ובחינוך לדמוקרטיה". מילים כדורבנות, נכון? אך לרוע מזלו של ראש הממשלה היוצא, זיכרון הציבור לא קצר. לפיד הנהיג ממשלה שידיה מוכתמות בדם מאות פלסטינים תושבי השטחים הכבושים. לממשלה זו חברו גנץ וח"כ יפעת שאשא-ביטון - שהחליטה לבטל את הענקת פרס ישראל לפרופ' עודד גולדרייך עקב התנגדותו לפשעי הכיבוש. חשוב ונכון למחות נגד הממשלה הכהניסטית המתגבשת, אך אין לפטור מאחריות את מנהיגי הממשלה היוצאת. הפשעים שביצעו הם עצמם מטילים ספק רב באפשרותם לעמוד בראש מחאה דמוקרטית. בחודשים הקרובים עתידים לפרוץ מאבקי עובדים (ר' כתבה בעמ' 3), שירחיבו את מעגל ההתנגדות לממשלת נתניהו. האם אנו בפתחו של מרד אזרחי? אכן.

הם מפחדים! ממשלת הימין הגזעני טרם הורכבה, אך הזעם הציבורי כלפי חברה לעתיד מתעצם. לראשונה בתולדות המדינה, קמה מחאה אזרחית נגד מדיניות הממשלה וראשיה עוד לפני הקמתה. "זה מרד", מתבכיין ראש הממשלה המיועד בנימין נתניהו בסרטון שפרסם. אך הוא האחראי הראשי לזעם הציבורי.

הימים חולפים, ולממשלה ממונים זה אחר זה עשרות שרים. מזימותיהם ו"תחומי האחריות" ("הלאומיים", כמובן), המוקצים להם מעוררים בציבור תחושת קבס המתורגמת לדחף מחאתי. בשבועות הראשונים שלאחר פרסום תוצאות הבחירות חשו רבים תסכול וכעס. בפעילי מחנה השלום והדמוקרטיה אחזה מרה שחורה. אך הכעס והתסכול מפנים את דרכם במהרה למאבק.

הימין הגזעני סבר כי הישגיו בבחירות יאפשרו לו להעמיק במהרה וללא התנגדות את הפגיעה במרחב הדמוקרטי. אך בשורה ארוכה של אירועים שקרו לאחרונה, הייתה ידם של הבריונים הפשיסטים על התחתונה. הופעתו המוצלחת של הראפר הפלסטיני תאמר נפאר באוניברסיטת תל-אביב; מאות הפעילים שהגיעו לחברון במחאה על תקיפתו הברוטלית של פעיל שלום בידי חייל גבעתי; הניסיון הכושל למנוע אירוע תרבותי יהודי-ערבי בחיפה; הדרישה לבטל אירוע ביוזמת הארגון רופאים לזכויות אדם באוניברסיטת תל-אביב - בכל אלה בלמה התגייסות מהירה של הציבור את הימין הגזעני.

בשבוע האחרון התעוררו גופים ומוסדות שאינם מזוהים עם השמאל וערכיו, והצטרפו למחאה. ביניהם: לשכת עורכי הדין, ראשי הרשויות המקומיות ואנשי חינוך (ר' עמ' 10).

מכתבים למערכת

תוצאות הבחירות ערערו לא מעט אנשים

לפני שבועיים יצא הארגון "שוברים שתיקה" בקמפיין לגיוס תרומות. היעד שהצבנו לעצמנו היה לא פשוט אך אפשרי. כמה תרומות ותורמים התחייבו להכפיל כל שקל שנגייס, מה שהקל על המלאכה. התמיכה בנו בשנים האחרונות סייעה לנו לפעול בכל הכוח. הבאנו אלפי מבקרים מישראל ומרחבי העולם לסיוורים בשטחים, אספנו עדויות רבות מחיילים ומחיילות והשמענו את קולם מעל לכל במה. אנו זקוקים לכם גם בהמשך המאבק. לנו מטרה משותפת, ובעזרתכם נשיג אותה.

תוצאות הבחירות ערערו לא מעט אנשים. חלקם מספרים כי הפסיקו לצפות בחדשות, וכי הם מעדיפים שלא לדעת מה מתחולל בישראל ובשטחים הכבושים. חלקם מדברים על השגת דרכון זר, ואומרים כי לא נותר מה לעשות כאן, וכי אין טעם לנסות להיאבק בפשיזם. לא ניתן לזלזל בתחושות האלה. האמת היא שהחודשים הקרובים צפויים להיות קשים מאוד בכל המישורים, ותחושת הסכנה שרבים חשים נטועה עמוק במציאות.

לכן החלטנו לספר מדוע אנו ממשיכים בפועלנו למרות הכל. בראש ובראשונה - משום שנתורה עבודה מרובה. כוחות הפשיזם שמחים לשמוע כי רבים בקרבנו מתכוונים לשתוק או להגר. אך אלה אינן האפשרויות היחידות - קיימות פעולות התנגדות רבות שניתן לבצע. קיבלנו קדימון לעתיד ההולך ונרקם בישראל, והוא מספק סיבה טובה לקום ולפעול. נישאר כאן ונמשיך לפעול בכל הכוח, כי אין לנו אפשרות אחרת.

פעילינו יודעים כיצד מנהלת ישראל את הכיבוש - הם לקחו בו חלק בעצמם. הם היו עדים לנישול ולשלילת הזכויות של נתני הכיבוש. חלקם הפכו עם השנים לחברינו ולשותפינו. אין זה דבר שבאפשרותנו לשכוח או להתעלם ממנו - אין זה מאבק שאנחנו יכולים לוותר עליו.

התקופה הקרובה תהייה רצופה בקשיים, אך זו בדיוק הסיבה להרים ראש, לפעול במרץ, ולחשוף כמה שיותר אנשים לפשעי הכיבוש.

תרומה לארגון היא פעולה בת שתי דקות. תרומתכם לא רק תעזור לנו להמשיך לפעול, אלא גם תצהיר בפני ממשלת הגזענים בחליפות: קיים כאן מחנה גדול ומשמעותי, ואין לו כל כוונה להרכין את ראשו. הצטרפו אלינו ועזרו לנו להמשיך.

אבנר גבריהו ויעל לוטן,

מנכ"ל שוברים שתיקה

לבל"ד אחריות להקמת ממשלת הימין

הרגע בו יטול בן גביר את הפיקוד על משטרת ישראל מתקרב. ממשלת נתניהו, סמוטריץ', בן גביר, דרעי ושות' לא רק תמשיך בזוועות שביצעה ממשלת ה"שינוי" שלפניה, אלא תעמיק את הכיבוש ותבצע זוועות גרועות עוד יותר.

תתעורר השאלה: מי נושאים באחריות לעלייתה לשלטון של ממשלת הימין "מלא-מלא"? בל"ד לא יכולה להתחמק מאחריותה למצב. היא מחזיקה מניית יסוד בהקמת הממשלה, ויהיה נתניהו כפוי טובה אם לא ישלח לבכירה זר פרחים.

אדם קלר, חולון

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

דברים בשם אומרם

בורגנות חרדית, יש דבר כזה

"יושב ראש יהדות התורה, ח"כ יצחק גולדקנופף, בן 72. הוא בן למשפחת עסקנים מפורסמת בחצר האדמו"ר מגור, והוא איש אמיד מאוד. אף אחד לא יודע בדיוק עד כמה, אבל בחברה החרדית מעריכים את הונו במאות מיליונים. הוא הפוליטיקאי הכי עשיר בישראל פרט לניר ברקת. שר השיכון המיועד הוא אחד המעסיקים הגדולים והחזקים ביותר במגזר החרדי כבר יותר מ-30 שנה. הוא הבעלים, ועד לאחרונה גם המנהל, של רשת גני הילדים והמעונות "בית יעקב", אותה ירש מאביו.

מתוך כתבה באולפן שישי, ערוץ 12, 25.11

תדע כל עובדת קבלן על פס הייצור במפעל טבע

"ריצ'רד פרנסס ימונה למנכ"ל טבע וייהנה משכר ומענקים בסך כ-30 מיליון דולר".

כותרת ב"דה מרקר", 22.11

ח"כית מהציונות הדתית מתנגדת לטיפול המרה

"במפגש הראשון שלי עם איתמר בן גביר אמרתי לו: 'אתה יודע מה מפחיד אותי? שנשים שמגיעות לכנסת ומרגישות צורך להפוך להיות גברים. אני לא אהפוך לגבר'".

ח"כ לימור סון הר מלך, "ידיעות אחרונות", 18.11

אחדים נאנקים תחת הריבית ואחרים מרוויחים הון

"חגיגת ריבית: רווח של 8.5 מיליארד שקל לבנק הפועלים, בנק דיסקונט והבנק הבינלאומי השנה. העלאת הריבית הגדילה את מרווחי האשראי של הבנקים וההכנסות מריבית של בנק הפועלים, בנק דיסקונט והבנק הבינלאומי זינקו ברבעון השלישי ב-2 מיליארד שקל. כל השלושה הודיעו על חלוקת דיבידנדים לבעלי מניותיהם בסך כ-940 מיליון שקל".

מיכאל רוכוורג, "דה מרקר", 24.11

זנדברג לא לוקחת אחריות; האחרים אשמים

"אחת ממנכ"ליות משרדי הממשלה אמרה בישיבת הסיכום שהממשלה הצטיינה בעשייה אבל נכשלה בשיווק. אני חושבת שזה הרבה יותר מהותי. לא מדובר באיזו טעות קטנה של יחסי ציבור. כאילו אם רק היינו קצת מתראיינים יותר, קצת יותר מסבירים לציבור מה נעשה, הכל היה אחרת. האמת היא שנפלנו קורבן למכונת רעל שלא היינו קרובים אפילו להתמודד איתה בצורה אמיתית. פייק ניוז שהתקבע בציבור כאמת (גזירות שמד! קואליציה דורסנית!) באמצעות שורה של פוליטיקאים ציניים, כלי תקשורת, דוברים וציצינים מטעם. היום קוראים לזה שופרות. אלה הסתערו על כל פעולה עניינית של הממשלה בחדוות זעם, בועטים ומאגרפים אותה במעמד צד אחד. הצד השני - שזה אנחנו - נעדר את הכלים והמילים להחזיר מלחמה. כי האמת תמיד תתקשה מול פוסט אמת. כי שנים של השקעה במכונת הרעל השתלמו מעל לכל דמיון".

שרת הסביבה היוצאת תמר זנדברג

באיגרת ששלחה לחברי מרצ, 25.11

הפגנה ביפו שנערכה במסגרת שביתת הרופאים באוגוסט 2011 (צילום: ד"ר אבישי טייכר)

אנטי-סמוטריץ': חזית מעמדית רחבה

העל-יסודי דורשים תוספת שכר של שלושים אחוזים. עוד פורסם כי הרופאים נאלצים לעבוד ללא הסכם שכר, למרות שתוקף ההסכם האחרון עליו חתמו פג עוד ב-2018 (ההסכם נחתם ב-2011 בתום שביתה ממושכת). תוספת השכר האחרונה שקיבלו עובדי המגזר הציבורי הייתה ב-2017.

המכנה המשותף לקבוצות העובדים שצוינו לעיל הוא העסקתם בידי המדינה והמגזר הציבורי. לכאורה לא קיימים עובדי ציבור המשתכרים שכר מינימום. אך בפועל, רכבות עובדים (יש המעריכים את מספרם ביותר ממאה אלף) מועסקים בשירות הציבורי דרך חברות קבלן, חברות אבטחה וניקיון, שירותים מופרטים, מיקור חוץ ועוד. עובדים אלה מועסקים על פי רוב בתנאים מחפירים, והם חשופים לפגיעות אנושות בזכויותיהם. ניתן למצוא אותם בכל תחומי השירות הציבורי, ובייחוד במשרדי הרווחה, החינוך והבריאות.

כניסתו של סמוטריץ' לתפקיד שר האוצר צפויה אפוא לבשר על שורה ארוכה של סכסוכי עבודה, שעל חלקם כבר הכריזו עובדים הממתנים לשעת כושר. התבטאויותיו של השר לעתיד מבשרות כי השעה קרבה וכי על העובדים להתאחד. במילים אחרות: יש להפוך את הסדין האדום לדגל האדום. מעבר לדרישות הסקטוראליות (הצודקות), חיוני מאבק מעמדי תחת מטרייה אחת ואשר לו מטרה ברורה: העלאת שכר העובדים מעבר ליוקר המחיה באמצעות דרישת תוספות שכר ריאליות. התוספות יאפשרו לעובדים לא רק "לסגור את החודש" בבטחה, אלא יחזקו אותם כלכלית, וישנו את יחסי הכוחות בין ממשלת ההון לבין מעמד העובדים.

הפריון עולה... והשכר יורד

האחדות המעמדית כוללת בהכרח גם את עובדי התעשייה. מחקר חדש שערך "פורום ארלוזורוב" ההסתדרותי בחן את הקשר ארוך הטווח בין פריון העבודה בישראל לבין שכר העובדים. המחקר מתח ביקורת על ההנחה לפיה ככל שעולה פריון העבודה (התוצר שמייצרים העובדים בשעת עבודה), עולה שכר העובדים בהתאם. ממצאי המחקר מראים כי בסיס להנחה היה קיים רק עד שנת 2004.

הנתק בין קצב עליית מדדי הפריון לבין השכר דרדר את המשק הישראלי למצב עגום. בשנת 2021 עמד השכר הריאלי הממוצע, הנמדד במונחי תוצר, על 11,773 שקלים. סכום זה יכול היה להיות גבוה ב-11.5% לו היה מוצמד לקצב הפריון. השכר הממוצע אמור היה אם-כן לעמוד על 13,124 שקלים - זאת עוד לפני שקלול עליית יוקר המחיה.

אפרים דויד

הענקת המפתחות למשרדי ממשלה לימין הפשיסטי מבטיחה דם, יזע ומחאות: איתמר בן גביר שר משטרה המפקד על מיליציות פרטיות; אבי מעוז שר הדת והקצנה במשרד ראש הממשלה; ובצלאל סמוטריץ', שר אוצר בשירות חבריו המתנחלים ופורום קהלת הניאו-ליברלי והממומן בידי בעלי הון אמריקאים.

"שלושת המוסקטרים" של נתניהו עלולים להעמיק את הכיבוש, להצית את השטח ולגרום נזק בלתי הפיך. בצד זאת, צפויה ממשלת הימין "מלא-מלא" לנקוט את הצעדים הכלכליים הימניים ביותר שידעה מדינת ישראל, ולהעמיק את הפער החברתיים הזועקים כבר כיום.

בדומה לאדונים בן גביר ומעוז, משנן סמוטריץ' משנה סדורה אותה דקלם לאורך מערכת הבחירות: הפרטה מסיבית, הכבדת המס על מעמד העובדים, פגיעה בארגוני העובדים, ביטול זכות השביתה, העסקה בחוזים אישיים במגזר הציבורי, ביטול הקביעות, צמצום השירותים הציבוריים ומחיקת מדינת הרווחה (או מה שנותר ממנה). בקצרה: השר ישרת היטב את האינטרסים של בעלי ההון.

מסדין אדום לדגל אדום

מינוי סמוטריץ' לשר האוצר חשף סדקים נדירים בציר עתיק היומין בין הממשלה להסתדרות: "סמוטריץ' הוא סדין אדום. אנו זקוקים לשר אוצר המבין את התמונה הכוללת - ולא לשר המדבר על פירוק ועדים בכל הזדמנות". במילים אלה פנה יו"ר ההסתדרות ארנון בר-דוד לנתניהו במהלך חודש נובמבר, עקב האיתותים על מינוי סמוטריץ'. בר-דוד המשיך: "זו הכרזת מלחמה. לא נהסס להשיב אש באמצעות כל הכלים העומדים לרשותנו. אנו לא ממליצים לאף אחד לבדוק את גבולות הגזרה".

כמיליון עובדים בישראל משתכרים שכר מינימום, סכום אשר לא עורכן מאז 2017 (!). שכרם של עובדים אלה כ-5,300 שקלים בחודש עבור עבודה במשרה מלאה. ואם ביקר המחיה עסקינן, כלל העובדים זכאים לתוספת יוקר, מאחר שמדד המחירים לצרכן עלה בשנה האחרונה ביותר מחמישה אחוזים.

דרכו של סמוטריץ' לראשות משרד האוצר רצופה מכשולים, ובראשם: ציבורי עובדים מאורגנים רבים הממתנים מזה שנים לחידוש ההסכמים הקיבוציים. רוב ההסכמים נחתמו טרם הזינוק באינפלציה, ועתה יש לעדכנם כדי להיאבק ביוקר המחיה הגואה.

אתר "זו הדרך" פרסם באחרונה (27.11) כי מורי החינוך

מפעל להבים בנהריה יפטר 900 עובדים

חברת הענק האמריקאית פראט אנד ויטני, הבעלים של המפעל "טכנולוגיית להבים" בנהריה, החליטה לסגור אותו לאחר 50 שנות פעילות. כתוצאה מכך, כ-900 מעובדי המפעל יפוטרו, וקווי הייצור שבו יועברו לארה"ב. להסתדרות ולעובדים הודיעו כי הפיטורים יבוצעו במהלך השנתיים הקרובות בשל "הפסדים הולכים וגדלים".

את המפעל טכנולוגיית להבים, ייסדה לפני יובל שנים משפחת ורטהיימר, והוא מייצר להבי מדחסים עבור מנועי מטוסים. החלקים שמייצר המפעל מיוצאים למדינות העולם. המפעל נמכר במאי 2014 לתאגיד פראט אנד ויטני. נכון להיום מעסיק המפעל כ-1,400 עובדים, אשר מרביתם צפויים להיות מפוטרם עם סגירת קווי הייצור.

בתגובה להודעת ההנהלה, הודיעה ההסתדרות על הכרזת סכסוך עבודה. היא מסרה כי תפעל להגן "על פרנסתם ועל עתידם התעסוקתי של מאות עובדות ועובדים אותם מעסיקה החברה". יו"ר ההסתדרות, ארנון בר-דוד מסר: "ההסתדרות לא תאפשר פגיעה כה משמעותית במאות עובדות ועובדים מהפריפריה... נפעל בכל האמצעים העומדים לרשותנו, וגנן על עתידם התעסוקתי של העובדים. לא נאפשר פיטורים המוניים במחיר יד".

"נפגשנו אתמול עם הנהלת המפעל והבהרנו שאנו לא מוכנים לנהל מו"מ על הפיטורים. חייבים לשמור על המפעל כעסק חי". כך אמר (4.12) יו"ר מרחב הגליל המערבי של ההסתדרות, אשר שמואלי, בריאיון לגל"צ. שמואלי הוסיף כי ישנם מועמדים לרכוש את המפעל, והאשים את חברת הענק האמריקאית כי "פעלה בזדון".

ראשי הרשויות בגליל המערבי הודיעו (5.12) כי בכוונתם לצאת למאבק בהחלטה לפטר 900 מעובדי המפעל. "המפעל פעל בנהריה מעל לחמישים שנה וגם בתקופות קשות ומורכבות. לרגע לא הפסיק לפעול ולייצר", אמר ראש עיריית נהריה, רונן מרלי, והוסיף: "בשיחה שקיימו ראשי הרשויות הוחלט על יציאה למאבק משותף בהחלטת הסגירה, שתפגע קשות בתעסוקה בגליל המערבי".

עיתונאי "הארץ" חתמו

הסכם קיבוצי חדש

ארגון העיתונאים וועד העיתונאים בעיתון "הארץ" חתמו בשבוע שעבר על הסכם קיבוצי חדש עם מעסיקם - קבוצת "הארץ-דה מרקר" הנמצאת בבעלות משפחת שוקן. ההסכם משפר את תנאי ההעסקה של עובדי הקבוצה, ובפרט את תנאי קרנות ההשתלמות, את התוספת לדמי הנסיעה ואת תנאי גיל הפרישה. עם זאת, ההסכם אינו כולל תוספות שכר חרף יוקר המחיה הגואה.

מדובר בהסכם השני עליו חותמת הנהלת הקבוצה (לאחר עשרות שנים של עבודה בלתי מאורגנת). ועד העובדים מסר כי ההסכם ייכנס לתוקף באופן רטרואקטיבי ב-1 באוקטובר, וההטבות הכלכליות שהוא כולל יוענקו לעיתונאים בחברה כבר במשכורתם הקרובה. חברי ארגון העיתונאים בכלי תקשורת נוספים מתכוננים אף הם לחידוש ההסכמים הקיבוציים שנחתמו עמם בעבר.

נדחה גירוש עו"ד חמורי

נדחה גירושו לצרפת של העציר המינהלי הפלסטיני עו"ד סלאח חמורי ממולדתו עד לשימוע שנקבע ל-1 בינואר. למען שחרורו של חמורי נערך מאבק אזרחי ומשפטי ארוך ומייגע. על פי ידיעה שפרסם העיתון "לה מונד" (3.12), התנגדה ממשלת צרפת נחרצות לגירוש חמורי, והלחצים שהפעילה הביאו לדחייתו לפחות עד תום השבוע הנוכחי. כך הודיעה עורכת הדין לאה צמל, המייצגת את חמורי. המדינה ביטלה את מעמד התושבות של עורך הדין הפלסטיני, המתגורר בכפר עקב ליד ירושלים, בהחלטת שרת הפנים היוצאת איילת שקד. במסיבת עיתונאים שנערכה (2.12) בירושלים המזרחית, מסרה דניס, אמו של חמורי: "כולי תקווה שצוותי האוויר של חברות התעופה השונות יסרבו לתת יד לגירוש אזרח ממולדתו". היא קראה לנשיא צרפת, עמנואל מקרון, לסכל את הגירוש ולהבטיח את שחרור בנה מיד בתום מעצרו המינהלי הממושך. על פי "לה מונד", שלטונות צרפת הבהירו כי "יש לאפשר לסלאח חמורי להתגורר בחופשיות בעירו ירושלים, ויש לאפשר לאשתו ולשני ילדיהם הקטנים לבקרו ללא מגבלה". עוד מסר העיתון, כי הנשיא מקרון שוחח על הנושא עם ראש הממשלה היוצא יאיר לפיד.

עו"ד חמורי סיפק ייצוג משפטי לארגון "אדמיר" הפועל למען זכויות אסירים ועצירים פלסטינים. הארגון נסגר לאחרונה בידי כוחות הכיבוש ובהוראת שר הביטחון בני גנץ - יחד עם חמישה ארגוני חברה אזרחית פלסטיניים נוספים. מנהלת הארגון אדמיר, עו"ד סחר פרנסיס, הבהירה כי הגליה בכוח של תושבים פלסטינים מאדמתם למדינות זרות מנוגדת לחוק הבינלאומי ויוצרת תקדימים לטרנספר של תושבים פלסטינים.

חמורי הגיש בחודש אפריל האחרון קובלנה פלילית נגד חברת אן.אס.או. הישראלית בגין פריצה בלתי חוקית למכשיר הטלפון הנייד שלו באמצעות תוכנת הריגול פגסוס. חמורי מוחזק במעצר מנהלי מאז חודש מארס האחרון, בתירוץ כי הוא מהווה "סיכון ביטחוני". יצוין כי חמורי נעצר בביתו בכפר עקב שלייד ירושלים.

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל
או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

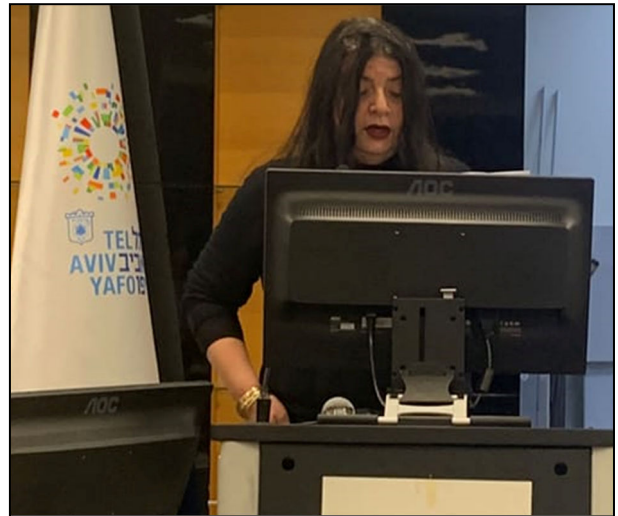
הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

ספסרי דירות בתל-אביב מעדיפים תיירים

וטייקונים. נמשיך להיאבק למען קידום דיור עירוני הוגן, שפוי וצודק. זאת תוך ידיעה ששינוי אמיתי ויציאה מהמשבר אליו נקלענו יתרחשו רק כאשר השלטון הנוכחי יוחלף בבחירות המוניציפליות הקרובות. נשים סוף ל-25 שנים בהם אחז ראש העירייה המנותק בכיסאו", הבטיחה.

יצוין שסיעת אנחנו העיר רשמה לאחרונה הישג מרשים בישיבת מועצת העירייה. חברי המועצה התבקשו לאשר תוכנית לפרויקט דירות יוקרה בשם "מתחם לאונרדו", המתוכנן לקום בין הרחובות לאונרדו דה וינצ'י, קפלן ולסקוב. אלא שהתוכנית לא כללה כל התייחסות לדיור בר השגה: "260 דירות תוכננו על קרקע עירונית ללא כוונה למכור אפילו אחת מהן במחיר שפוי", כדברי חברי סיעת "אנחנו העיר".

חברות וחברי הסיעה אנחנו העיר התנגדו נחרצות להקמת הפרויקט כפי שהוא, ודרשו לשלב בו דיור בר השגה. זאת מתוקף התחייבות העירייה מחודש יוני האחרון, לפיה יש להקצות חלק מכל פרויקט דיור חדש לדיור בר השגה. בעקבות התנגדות אנחנו העיר, "התנצל" ראש העירי רון חולדאי על ה"טעות". ראש העיר הבטיח כי העניין יתוקן וכי מחצית מהדירות בפרויקט יוקצו לשכירות מפוקחת במחיר בר השגה. "נמשיך לעקוב אחר הפרויקט ונוודא שלא תהינה עוד 'טעויות' בדרך. נמשיך להיאבק למען דיור שפוי, מכבד והגיוני עבור כלל תושבות ותושבי העיר", הדגישו נציגי אנחנו העיר.

חברת מועצת העיר ת"א-יפו שולה קשת נואמת בישיבת המועצה (צילום: זו הדרך)

מליאת הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה בעיריית תל-אביב-יפו קיימה באחרונה דיון מחודש בנוגע למדיניות הדיור העירונית, זאת עקב דרישת חברת המועצה שולה קשת (אנחנו העיר). לאחר הדיון מסרה קשת: "אני מסרבת להרפות מהעיסוק במשבר הדיור למרות המאמצים המרובים של העירייה והעומד בראשה להוריד אותו מסדר היום. אני קוראת לעירייה להתחיל לאכוף את החוק על בעלי דירות המשכירים דרך האתר 'אייר-בי-אן-בי'. על פי הערכות, אלפי דירות ברחבי העיר מושכרות לתיירים למשך ימים ספורים בתיווך האתר, וללא כל פיקוח או אסדרה.

קשת הדגישה: "האכיפה נמצאת בסמכות העירייה, והיא חייבת להיות בעדיפות גבוהה. זאת לאור ההיקף העצום של התופעה, הפוגעת קשות בשוק הדיור והמתקיימת בניגוד לחוקי התכנון והבנייה, הארנונה והעסקים". כן הציעה קשת להגביל את הסבתם של מבני מגורים במרכז העיר למלונות בוטיק - מדיניות הנתונה לשיקול דעת העירייה.

קשת הציעה לשלב עקרונות חברתיים בתוכנית המתאר העירונית החדשה, אותה מגבשת הוועדה המחוזית בימים אלה: הקמת מעונות לסטודנטיות ולסטודנטים, שילוב תוכניות חדשות לבניית דיור ציבורי עירוני או ממשלתי, שיפור הפיקוח על תוכניות דיור בר השגה והגדלת היקפן על קרקע ממשלתית ועוד.

קשת עמדה על הצורך בשינוי "הטרמינולוגיה והיחס כלפי 3,000 משפחות מזרחיות וערביות-פלסטיניות המתגוררות על קרקעות שאת הבעלות עליהן מסרבת המדינה להסדיר במשך שנים ובכוונת מכוון".

לדבריה, "התופעה קיימת ברחבי העיר, ובעיקר ביפו, בשכונת הארגוזים ובכפר שלם. השווי הגואה של הקרקעות מפתה את יזמי הנדל"ן להשתלט עליהן ולגרש מהן את המשפחות. על העירייה להעניק למשפחות מעמד הזהה לדיירים רגילים הנתונים בהליך של פינוי-בינוי. זכותם המלאה לקבל ייצוג משפטי ודיור חליפי".

"נמשיך לפעול למען המיועדים לפינוי. אני מסרבת לקבל את העובדה שתל אביב-יפו היא העיר היקרה ביותר למחייה בעולם; עיר הדוחקת את המוחלשות והמודרות ואף את מעמד הביניים; עיר ההופכת במהרה ל'דיסנילנד' של תיירים

לא כל התושבים חוגגים את 'חג החגים' החיפאי

"החג של החגים" הוא פסטיבל חיפאי הנערך מדי חודש דצמבר לציון חגי החורף של היהדות, האסלאם והנצרות. הפסטיבל יפתח בחמישי הקרוב (8.12). השנה עמד נושא הפסטיבל במרכז דיון שנערך בוואדי ניסנאס בהשתתפות עשרות רבות של תושבים. למפגש הגיעו בין השאר ראש העיר עינת קלוש רותם, הנהלת מרכז התרבות היהודי-ערבי בית הגפן, בעלי עסקים, ועדי השכונות ונציגי מועדון הגמלאים. המפגש ארך שלוש שעות והוקדש לדיון בקשיים שעורם הפסטיבל על חייהם של תושבי ואדי ניסנאס והמושבה הגרמנית. אלה מתלוננים ומתריעים זה שנים, כי הפסטיבל מביא עמו עומס בלתי סביר של מבקרים, ובכך פוגע באיכות חיי התושבים במשך חודש שלם. עוד ציינו כי עריכתו במתכונת הנוכחית עלולה לגרום לפגיעה בחיי אדם.

יצוין שהעמדה הרווחת בקרב התושבים היא ש"חג החגים" הוא אירוע חשוב המחזק את דמותה של חיפה כעיר של קיום משותף. השנה נודע הפסטיבל משנה תוקף בצל הקמת ממשלת הימין הפשיסטי והתפשטות הגזענות.

לקראת המפגש פרסמה סיעת חד"ש במועצת העיר חיפה תוכנית בת 11 נקודות, המפרטת שורת הצעות להקלה על התושבים. בין היתר מציעה התוכנית לקיים את אירועי הפסטיבל בשכונות נוספות; לפתוח חניונים חדשים למען רכבות המשתתפים; להקים שירותי מעבורת (שאטלים) למגיעים בתחבורה ציבורית; לתגבר את שירותי התברואה ופינוי האשפה; לדאוג לשילוט דו-לשוני המסביר את הסדרי החניה; להפעיל אכיפה נחושה כלפי עברייני תנועה; ולהבטיח את חופש התנועה לכנסיות בערב חג המולד.

מרחב ההתנגדות הדיגיטלי של הצעירים

המחאה החלופית של תושבי עזה

במרס בכיכר העיר עזה באותו התאריך ב-2011, השתתפו כ-300 אלף תושבים.

באוקטובר 2014 הקימה קבוצת אקטיביסטים את התנועה "אנו רוצים לחיות". התנועה פתחה קמפיין שקרא לתושבי עזה לצאת לרחובות עם כלי מטבח, ולהפגין למען מטרה אחת: החיים. אלפי מפגינים נענו לקריאה ויצאו להפגין בכיכרות הערים, בכפרים ובמחנות הפליטים. מסרי התנועה התריעו על התנאים הכלכליים והחברתיים שהחריפו בעקבות העלייה ביוקר המחיה והאבטלה הגואה ובעיקר בשל המתקפה הרצחנית של ישראל על הרצועה בקיץ 2014. בתגובה להפגנות, עצרה תנועת החמאס מפגינים ופעילים שהפיצו קריאות להצטרף למחאה ברשתות החברתיות.

התנועה "אנחנו רוצים לחיות" התארגנה בצורה מרשימה, הפיצה חדשות ודיווחים וסיפקה למפגינים תושבי עזה אפשרות לביטוי עצמי וקולקטיבי. באותה תקופה, פרסמו תושבים רבים פוסטים ברשתות החברתיות בסולידריות עם מפגינים שנעצרו ונכלאו במחנות מעצר.

במקביל, ההתקדמות בתחום התקשורת הדיגיטלית שיפרה את אפשרויות המעקב והמשטור שבידי חמאס. האקטיביסטים שהשתתפו במחאות נתפסו כסכנה להגמוניה של התנועה, והיא איימה לאסור על פעילות האתר פייסבוק בעזה. נוסף לכך, התנו רשויות החמאס את שחרור הפעילים העצורים במחיקת פוסטים מן הרשתות החברתיות אשר עסקו בתנאי המחיה ברצועה.

כלים חדשים לביטוי אישי וקולקטיבי

צעירים פלסטינים מרבים להשתמש ברשתות החברתיות כדי לחשוף את הקהילה העולמית לקשיים בחיי היומיום ברצועת עזה. הם מצלמים סרטונים המתמקדים בבידודם מיתר העולם, ובמכשולים שעורם הכיבוש על השגת המטרה הלאומית הפלסטינית. תיעודיהם מבליטים בין היתר את הפילוג הטריטוריאלי והתודעתי שזרע הכיבוש בקרב העם הפלסטיני. צעירים עזתים מרבים להשתמש במונחים "עזתי" ו-"אנשי הגדה המערבית". אין הדבר מעיד בהכרח על תפיסתם העצמית של צעירי עזה כנפרדים מיתר הקהילה הפלסטינית ומהזהות הלאומית הפלסטינית. להיפך: הם מבקשים להציב אבחנה בין העוולות שממית הכיבוש על הפלסטינים בכל מקום בו הם נמצאים.

בעוד שההנהגה הפלסטינית ממשיכה לאכזב ולדכא את תושבי עזה, העניקו להם המחאות הדיגיטליות כלים חדשים לביטוי חברתי ופוליטי. תנועת 15 במרס ותנועת אנחנו רוצים לחיות משכו תשומת לב מקומית ובינלאומית בזכות התפוצה הנרחבת שמאפשרות הרשתות החברתיות.

קשה לאמוד בשלב זה את תרומת התפוצה הדיגיטלית וההתבטאות ברשתות החברתיות להצלחת המאבק הפלסטיני לשחרור. אך הולך ומתבהר, כי ההתקדמות הטכנולוגית תהיה גורם מכריע בהנעת הדור הפלסטיני לפעולה פוליטית נגד הכיבוש ונגד הפילוג בהנהגה.

עלי עבד אל-והאב

אלשבקה, הרשת הפוליטית הפלסטינית

מאנגלית: זוהר אלון

סטודנטים עזתיים - למצולמים אין קשר לכתבה (צילום: גישה)

ההנהגה הפלסטינית משתפת זה מכבר פעולה עם הממסד הציוני הקולוניאלי, הפועל להשתיק ולדכא את העם הפלסטיני. למרות זאת, מוצאים בני הנוער בעזה דרכים יצירתיות לביטוי עצמי, להתארגנות פוליטית ולשמירה על לכידות חברתית. זאת למרות שהם חיים כבר 15 שנים בתנאים של מצור אווירי, יבשתי וימי.

ניתוח הפרסומים של תושבי עזה ברשתות החברתיות פייסבוק, אינסטגרם וטוויטר מעלה ממצאים מסקרנים. בראש ובראשונה, הם מראים כי הצעירים החשים חסרי ייצוג והנהגה פוליטית מרבים לבטא את עמדותיהם בזירה הדיגיטלית, ובכך משפיעים על השיח הציבורי והפוליטי המקומי והעולמי.

גלישה משנת תודעה

מחקר שערכה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הפלסטינית ב-2019 העלה שאחוז אחד בלבד בקרב האוכלוסייה הפלסטינית בגיל 18-29 מועסק במשרה המאפשרת השפעה כלשהי על קבלת החלטות. הייאוש מחוסר ההזדמנות ומהמציאות העגומה שיצר הכיבוש הישראלי בעזה ובייתר השטחים הכבושים מעורר צעירים תושבי עזה לשתף ברשתות את דעותיהם הפוליטיות.

החברה הפלסטינית היא חברה צעירה. כשליש מהאוכלוסייה הפלסטינית מורכב מבני פחות מ-15. בשנת 2021 41% מהאוכלוסייה היו בין גיל ינקות לגיל 14. הלמ"ס הפלסטינית דיווחה כי רק ב-29% ממשקי הבית בעזה קיימת גישה למחשב ביתי. לעומת זאת ל-97% מהאוכלוסייה יש גישה למכשיר סלולרי, ול-73% יש גישה לאינטרנט.

להלן מספר תנועות ויוזמות חברתיות פלסטיניות משמעותיות שצמחו ברשתות החברתיות: תנועת "15 במרס", שקמה ב-2011, התפשטה ברחבי המזרח התיכון וצפון אפריקה ולא פסחה על צעירי עזה. אלה קראו לסיום הפילוג בהנהגה הפוליטית הפלסטינית, והאיצו בציבור להפגין במרחבים ציבוריים בצורה לא אלימה. לאחר יום מחאה אחד בלבד, פיזרו מאבטחי תנועת החמאס את המפגינים, עצרו אקטיביסטים וצרו על בתייהם של מובילי המחאה. 90% מפעילות התנועה, לרבות הפצת המסרים והארגון הלוגיסטי, התבצעו באמצעות הרשתות החברתיות. כלי התקשורת הפלסטיניים דיווחו כי בהפגנה המרכזית שארגנה תנועת 15

ספורט לאלפים ולא רק לאלופים

על כך כתב הפרשן מנחם לס: "פעם אגודת הפרשים והקוזקים. מהפכה. אחד במאי. מפא"י. מפ"ם. חודורוב. אדום אדום אדום. מגל ופטיש. קרקוביאק. הערב דיאנה רוס, רבע מיליון. ביג טיים".

ספורט ציבורי והתעמלות אלטרנטיבית

הרצאתו של דניאל אלסון דנה בפעילות גופנית בשירות הציבור הרחב. כושר גופני הוא נושא רחב ומורכב, והממסד מנצל זאת לרדודו למנגנון מסחרי. בשל כך, יש להבין את המניפולציות המאפשרות הפקת רווחים בספורט, ולדון בדרכים להנגשה של הפעילות הגופנית לציבור הרחב. אלסון טוען כי הפעילות הגופנית מונגשת כיום לציבור הרחב בשתי דרכים עיקריות. הראשונה: באמצעות מתן עצות לקיום אורח חיים בריא יותר: רכיבה על אופניים במקום שימוש בתחבורה פרטית וציבורית, עלייה במדרגות במקום במעליות וכו'. עצות אלה מספקת לדבריו "תשובה נכונה לשאלה לא נכונה". הן אכן מכונות להפיכת חיי האדם לפעילים יותר. אך מחקרים מראים כי קיימים יתרונות רבים בפעילות גופנית סדירה ומדידה, ולא רק תנועתית. לכן בהסתפקות במתן עצות ותו לא, יכולות חברות, רשויות מקומיות ומדינות להתגאות בפעילויות הרדודות שהן מציעות לשיפור הכושר הגופני. בדרך זו הן מקדמות שיטה שאמנם אינה מזיקה, אך בהחלט מוגבלת ביותר. בנוסף, מנגנון זה פרוץ לפרסומות גלויות וסמויות, הבאות על חשבון מידע חשוב המוביל לשינוי של ממש באורח החיים הגופני.

דרך שנייה בה משווק הקפיטליזם את הפעילות הגופנית היא באמצעות "פתרונות בזק" שונים המבטיחים באופן שקרי תוצאות מידיות במינימום מאמץ. אסטרטגיה זו אמורה להדליק נורה אדומה, אך היא למעשה כלי שיווקי יעיל להפליא. קמפיינים רבים משתמשים בהתקפה על דימוי הגוף - בעיקר זה הנשי - במטרה לעודד שימוש ב "שיטות קסם" העלולות אף להזיק לבריאות. לדברי אלסון, לשתי הדרכים מכנה משותף: "בעלי הכוח לא רוצים שנדע מהי פעילות גופנית אמיתית. במצב הקיים, קל להם למכור לנו נוסחאות פלא וכך להפיק רווחים על חשבוננו".

השינוי המתבקש בשיטה הוא - ההנגשה של הפעילות הגופנית לציבור הרחב. לדברי אלסון, דרך אחת ליישום ההנגשה היא לדון פחות בפעילות עצמה ויותר בעקרונות שהיא מעודדת. השקעה ציבורית בשיעורי חינוך גופני ובקמפיינים ממשלתיים יכולה להכיר לציבור הרחב מושגים חשובים הידועים (שלא בצדק) רק לאנשי מקצוע. השקעה כזו תניב לדבריו "ספורט שהוא באמת לאלפים ולא רק לאלופים".

סדרת ההרצאות תימשך לאורך הקרנות משחקי גביע העולם. בין ההרצאות: עו"ד מור סטולר על המונדיאל ותאונות עבודה; חיים יצחקי (חבר בהנהלת קבוצת האוהדים הפועל תל אביב בכדורסל) על קבוצות אוהדים בספורט מקצועני; ותומר טולדנו על מונדיאל קטאר, להט"בים ופינקוואשינג.

מועדון הגדה השמאלית בתל אביב מארח בשבועות אלה סדרת הרצאות בשילוב הקרנות משחקי מונדיאל קטאר 2022 תחת הכותרת: "מונדיאל, ספורט וחברה מזווית ביקורתית". ענף הכדורגל הפך ספורט ממוסחר הדוחק את קהילות האוהדים שסביב המועדונים והנבחרות לשוליים. המונדיאל בקטאר הוא סמל להתמרת האוהדים לצרכנים, ולמחיקת תרבות הגוף והספורט הקהילתית.

סדרת ההרצאות נפתחה (26.11) בהרצאתו של ד"ר אפרים דוידי בנושא: תנועת החרם העולמי על מונדיאל 1978 בארגנטינה (ראו ידיעה בגיליון 46 של "זו הדרך"). בהמשך, אירחה הגדה את ד"ר כפיר פרנקל (27.11), שהרצאתו עסקה בכינוסי הפועל, ואת דניאל אלסון (28.11), שהרצה בנושא פעילות גופנית חלופית לתרבות הכושר המסחרית.

כינוסי "הפועל" לאורך השנים

הרצאתו של ד"ר פרנקל הוקדשה לכינוסי הפועל החל מראשית דרכם בתקופת המנדט הבריטי. בכינוסים הארציים שנערכו בתל אביב התחרו חברי אגודת ספורט הפועלים הפועל, במגוון ענפי ספורט. בראשית דרכם היו הכינוסים בעלי אופי מעמדי. הם העניקו כמה גם לאיגוד "הסדרן" - מעין מיליציה שארגנה ההסתדרות כדי להתמודד עם האלימות הגוברת ביישוב היהודי. בין היתר פעלו פלוגות הפועל לטהר את שורות ההסתדרות ואגודת הספורט מחברי המפלגה הקומוניסטית של פלשתינה (פק"פ) ורשימתה בהסתדרות (פרקצית הפועלים).

פרנקל מציין, כי לאחר כינוס הפועל ב-1935, חל באופיו מפנה דרמטי. מפא"י תפסה את ראשות ההנהגה הצינונית, ושינתה בהדרגה את קו הכינוסים מסוציאלי-דמוקרטי ללאומי וצינוני. על כך העיר מנהיג השומר הצעיר, מאיר יערי, בתום אחד הכינוסים: "מאחורינו כינוס 'הפועל'. אותם עשרת אלפים החברים, אשר עמדו בסך על מגרש האצטדיון, ציפו כולם כאחד לשמוע מפי המנהיגים את המלה סוציאליזם - והם ציפו לשווא".

לדברי פרנקל, מגמה זו הקצינה לאחר קום המדינה. החל ב-1961 שימש הכינוס כלי שרת בידי הנהגת ההסתדרות לביטול ולדיכוי של כל סממן מעמדי. בשנה זו החליטה הנהגת ההסתדרות בפעם הראשונה לבטל את כל התהלוכות והעצרות לכבוד ה-1 במאי חג הפועלים. במקומם, קבעה כי האירוע המרכזי לכבוד החג יהיה טקס פתיחת כינוס הפועל.

עיתון המפלגה הקומוניסטית הישראלית, "קול העם", גינה (2.5.1961) את ההחלטה: "מאחר שמנהיגי מפא"י ביטלו גם באחד במאי זה את הפגנות ההסתדרות, נערכו לקריאת מק"י הפגנות בירושלים, חיפה, נצרת וטייבה, בהן השתתפו אלפי עמלים יהודים וערבים. נוכח האיסור המשטרתי לקיים הפגנה ברחובות תל אביב, קיימה מק"י עצרת הפגנה המונית ביפו".

כינוס הפועל האחרון נערך בשנת 1995 בצל צעדי ההפרטה שהוביל יושב ראש ההסתדרות דאז חיים רמון. הכינוס, שהיה מאירועי הדגל של ספורט הפועלים העולמי, הפך בהדרגה סרח עודף. ברוח תקופת האמריקניזציה, שילבה ההסתדרות בטקס הפתיחה הופעה של הכוכבת האמריקאית דיאנה רוס.

בעקבות המאמר בנושא החרם העולמי על מונדיאל 1978 בארגנטינה

זיכרונות ממונדיאל '86: מותר לחלום

פידל קסטרו ודייגו מראדונה ב-2018 (צילום: גראנמה)

הניצחון לעם הארגנטינאי, שמעולם לא הסכים לוותר על זכויותיו. בעת הדיקטטורה, וביתר שאת לאחר נפילתה, הפגינו המונים למען השבת התינוקות שחטפו הגנרלים ולמען הנרצחים והחטופים הרבים. לכן, מאז ועד היום, מסמל מונדיאל 1986 פרץ של שמחה, תקווה ומרד. אז מותר היה לשמוח, מותר היה לחלום, מותר היה למחות. כולנו רצינו ללבוש את חולצת הנבחרת בצבעים תכלת-לבן ועל גבה המספר עשר - מספרו האגדי של דייגו ארמנדו מראדונה.

ג'סיקה שרון

מראדונה: אני פלסטיני

דייגו ארמנדו מראדונה (1960-2020), שנולד וגדל באחד מפרברי העוני של בואנוס איירס, היה נודע בהשקפותיו השמאליות והמוצקות. הוא היה תומך נלהב של המהפכה הקובנית ומנהיגיה פידל קסטרו וארנסטו "צ'ה" גווארה, והתבטא לא פעם באופן נחרץ נגד האימפריאליזם האמריקאי. בעת ביקורו של נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש בארגנטינה ב-2005, צולם דייגו לובש חולצה ועליה הכיתוב "בוש רוצח". מראדונה היה מקורב גם לנשיא ונצואלה הגונו צ'אבס. השחקן הארגנטינאי האגדי מתח ביקורת קשה על התאחדות הכדורגל הבינלאומית (פיפ"א) עוד בזמן ששיחק בנבחרת ארגנטינה. במהלך ראיון ציין ג'ואאו האבלנז', נשיא פיפ"א בין השנים 1974-1999, כי הוא רואה במראדונה בן. בתגובה אמר השחקן, כי במקרה זה היה מעדיף להיות יתום. יצוין כי האבלנז' היה ממונה על המונדיאל שנערך בארגנטינה ב-1978, ושיתף פעולה עם הדיקטטורה הרצחנית ששלטה בה.

שנתיים לפני מותו, ובמהלך גמר המונדיאל שנערך ברוסיה ב-15 ביולי 2018, נפגש מראדונה עם נשיא הרשות הפלסטינית מחמוד עבאס. בתום המפגש הצהיר: "אני פלסטיני", והביע את תמיכתו במאבק העם הפלסטיני למען מדינה עצמאית בצד ישראל. בהמשך פרסם מראדונה תמונה משותפת עם הנשיא בחשבון האינסטגרם שלו, ותחתיה כתב: "האיש הזה רוצה שלום בפלסטין. הנשיא עבאס עומד בראש מדינה ולה הזכות לעצמאות".

יוסי אבו

שמחתי לקרוא בגיליון "זו הדרך" הקודם (30.11) על הרצאתו של ד"ר אפרים דויד בנשא החרם העולמי על מונדיאל 1978 בארגנטינה. גביע העולם בכדורגל נערך אז בחסות הדיקטטורה הצבאית ששלטה במדינה. ברצוני להוסיף לדבריו של ד"ר דויד כמה הערות וזיכרונות אישיים.

נולדתי בארגנטינה ב-1981 והתגוררתי בה עד 2002. אני זוכרת היטב את המונדיאל שנערך בימי ילדותי במקסיקו (1986). בטורניר זכתה כידוע נבחרת ארגנטינה, לאחר שגברה על גרמניה המערבית במשחק הגמר. לא צפיתי אפילו במשחק אחד במסגרת הגביע שנערך במולדתי ב-1978. אולם הייתי עדה להשלכות הטורניר על החברה ואף על משפחתי, שכן "המונדיאל של הגנרלים" הותיר בעמנו כאב רב.

אני וחברי שייכים ל-"דור '86" - גדלנו בצל הורינו המובסים והמדוכאים. הורינו היו דור קורבנות הדיקטטורה הצבאית - אלה שאיבדו חברים וידידים, ולא פעם בדרכים ברוטליות ביותר: עמיתיהם נרצחו במחנות ריכוז והושלכו ממטוסים לים. הורינו נותרו חסרי תקווה במולדת שהתנפצה לאלפי רסיסים. חלומם לצדק ולשוויון למען כל תושבי המדינה הפך עם ההפיכה הצבאית חלום בלהות.

זכיית נבחרתנו במונדיאל 1986 אפשרה למיליוני ארגנטינאים לחגוג "על אמת". המונים יצאו לרחובות, ושררה התחושה שהחברה כולה עוברת תהליך התעוררות והיטהרות לאחר שנים רבות של מוות ושכול.

מונדיאל '86 סימן גם את לידתו של אליל חדש: דייגו ארמנדו מראדונה. דייגו היה קפטן נבחרת ארגנטינה והוביל אותה לזכייה בטורניר. במשחק הגמר מול נבחרת גרמניה המערבית בישל את שער הניצחון, ולאחר הטורניר זכה בפרס "כדור הזהב" - התואר האישי היוקרתי ביותר בעולם הכדורגל. משחק רבע גמר הטורניר, שהפגיש בין ארגנטינה לאנגליה, היה רגע שנחרט בהיסטוריה והפך את דייגו מראדונה לאגדה בחייו.

במהלך המשחק כבש דייגו שני שערים בלתי נשכחים. את השער הראשון כבש בידו, והעניק לו לאחר המשחק את השם האלמותי "יד האלוהים". את השער השני כבש לאחר שקיבל את הכדור בחצי המגרש, וכדרר אותו באמנות על פני חמישה שחקנים אנגלים שנותרו פעורי פה (השער נבחר כ"שער המאה" ומומלץ לצפייה ביוטיוב). כך החלה להיכתב אגדת דייגו מראדונה. הוא שב לבואנוס איירס עם הגביע בידו, אמנם לא כמפקדם של לוחמי גרילה, אך כמהפכן שהפיח תקווה עבור מיליונים.

מאז 1978, אמי אינה מסוגלת לשמוע על כדורגל, קל וחומר על המונדיאל. אבל אנחנו, בני דור 1986, ראינו כמו עינינו את המלאך דייגו מרחף בשמי מקסיקו וכובש את שני השערים המפורסמים ביותר בתולדות הכדורגל. מראדונה פתח לנו את שערי השמיים. חגגנו את השפלת בריטניה, שארבע שנים קודם לכן פתחה במלחמה נגד ארגנטינה במטרה להשיב לעצמה את שליטתה בקולוניה איי מלוינאס. מיליונים צהלו ובכו בתום המשחק לזכרם של אותם הצעירים, חיילים בשירות חובה, שנשלחו אל מותם בידי הגנרלים הרוצחים במלחמה האבודה על אותם האיים.

בן רגע, טיאטא הניצחון שנים של פחד. דייגו הקדיש את

חבר מועצת העיר חיפה רג'א זעאטרה מתעמת עם ח"כ אלמוג כהן המנסה לפוצץ את אירוע התרבות שנערך במוזיאון טיקוטין בעיר, 20 בנובמבר (צילום: "זו הדרך")

בעקבות הניסיון הפשיסטי לפוצץ אירוע

מכתב גלוי לראש עיריית חיפה

כמדי שנה, ארגן בית הגפן בנובמבר את הפסטיבל "סיפור חיפאי". הפסטיבל החל דרכו בשנת 2006, בצל מלחמת לבנון השנייה ובעקבות הצורך שעלה אז בהעמקת ההידברות ובהשמעת נרטיבים שונים.

אחד מאירועי הפסטיבל השנה עסק בנושא "גבולות התרבות הפלסטינית", ועורר את כעסם של ארגוני ימין קיצוני. אלה החליטו לערוך הפגנה אלימה (20.11) בכניסה לאירוע שנערך במוזיאון טיקוטין בשדרות הנשיא. כפי שהעיד אחד ממארגני ההפגנה, במהלכה תקפו הוא וחבריו מילולית ואף פיסית את עובדי בית הגפן. התברר שהבריונים כלל אינם תושבי חיפה.

מנכ"ל הארגון הפשיסטי "בצלמו", שי גליק, אישר בעצמו כי משתתפי ההפגנה הגיעו "מרמת הגולן, מטבריה, מעכו, מבית שמש ומבאר שבע. מכל הארץ הגיעו אנשים". עמם הגיעו חברי כנסת מסיעות הימין הקיצוני שפעלו לביטול האירוע.

בצל האירועים האלימים, ההודעה היחידה שהוציאה העירייה והעומדת בראשה, עינת קליש רותם, הייתה אומללה ומזיקה. ראש העיר השילה מעצמה כל אחריות: "נודע לנו על קיומו של הכנס מכלי התקשורת. מדובר באולם אירועים השייך לתאגיד העירוני בית הגפן". ראש העיר - כך נמסר - "הנחתה את הייעוץ המשפטי לעירייה לבדוק באופן בהול את חוקיות הכנס, והאם ניתן למנוע מדוברים שהביעו תמיכה בטרור להשתתף בו".

כדי להוסיף חטא על פשע, ההודעה חתומה במילים: "חיפה תמשיך להיות מודל לחיים משותפים, לסובלנות ולקבלת האחר".

אנו, חברי סיעת חד"ש במועצת העיר, דורשים מכל ראש עיר מכהן בחיפה לגנון על חופש הביטוי ולשמור כראוי על המרחב הדמוקרטי בעיר. אנו מצפים מהנהגת העיר לגלות אומץ מול מתקפות מתוזמרות הקוראות להגביל את חופש הדיבור. קל וחומר כאשר מטרתן היא צנזור הפעילות של תאגיד עירוני המוגדר "מרכז תרבות ערבי-יהודי", המקיים את הפסטיבל מזה שני עשורים.

חברות וחברי סיעת חד"ש קוראים לתרגם את סיסמאות

העירייה המתפארות ב"חיים המשותפים" למדיניות ברורה. על ראש העיר לעמוד איתנה נגד המסיתים לפגוע בתושבים הערבים בעיר. כך נהגו קודמיה: אריה גוראל, כאשר התנגד לביקור מייסד תנועת הטרור "כך", מאיר כהנא, בוואדי ניסנאס בשנות השמונים; עמרם מצנע, כאשר הורה לחצוץ בין שוטרים למפגינים באירועי אוקטובר 2000; ויונה יהב כשהתנגד לסגירת תיאטרון אל-מידאן והדף את ההסתה הגזענית שהשתוללה בנובמבר 2016.

כ-700 תושבות ותושבים, יהודים וערבים, רובם מחיפה, חתמו ערב האירוע על עצומה הקוראת לשמור על חופש הביטוי, על הדמוקרטיה ועל הקיום המשותף בעיר. בין החותמים: כלות וחתני פרס ישראל, אנשי רוח, אקדמאים, רופאים, אמנים, נבחרי ציבור, פעילים ותושבים מן השורה.

בחיפה מתגורר ציבור יהודי וערבי הדוגל בערכים אלה ורואה בהם את נשמת אפה של חיפה ואת אחד מסלעי קיומה כעיר משותפת וכמטרופולין תרבותי וכלכלי. רק תוך שמירה על ערכים אלה, תהווה חיפה באמת ובתמים אלטרנטיבה המאפשרת חיים משותפים.

אנו קוראים לראש העיר קליש רותם לגנות את הפגיעה בצוות התאגיד העירוני במהלך אירוע התרבות, לחזור בה מכינוי דוברי האירוע "תומכי טרור" ולהדגיש את חשיבותו של חופש הביטוי בעיר חיפה.

רג'א זעאטרה ושהירה שלבי

תרגום חדש למרקס

הוצאת מאגנס של האוניברסיטה העברית פרסמה בשבוע שעבר תרגום של שני כתבים פילוסופיים מאת קרל מרקס: "מבוא" ו"הקדמה" לספרו "לביקורת הכלכלה המדינית". זה תרגום ראשון של החיבור "מבוא לביקורת הכלכלה המדינית" הידוע גם בשם "מבוא לגרונדריסה". את הספר החדש תרגם טל מאיר גלעדי, שהוסיף לו גם פתח דבר והערות שוליים מקיפות.

"המבוא לביקורת הכלכלה המדינית" נכתב ב-1857, נגנז ולא ראה אור בחייו של מרקס. הוא שרד רק כטיטוס, אך נותר ניסיונו היחיד של מרקס לנסח באופן שיטתי את הנחות היסוד הפילוסופיות לעיסוקו בכלכלה, בהיסטוריה ובסוציולוגיה. "ההקדמה לכלכלה המדינית", שראתה אור ב-1859, מכילה דיון פילוסופי משלים ביחסים בין הכלכלה לבין הפוליטיקה וחיי הרוח. בחיבור זה ניתן למצוא את המשפט שהפך מאז לסיסמת המטריאליזם של מרקס: "לא תודעת בני האדם קובעת את הווייתם, אלא להפך – הווייתם החברתית היא שקובעת את תודעתם".

מתנגדים למעוז

מועדון הגדה השמאלית

אחד העם 70, ת"א

הופעה

מחווה למוסיקאי הנרי גריימס

משתתפים: אמה בלאו, אלי חסון, שחר טננבאום, איתי רייטן, יהונתן שחר, אסף שחורי, אורי זורניצר, יובל שישי, 9.12. פתיחת הדלתות בשעה 13:00

גביע העולם בכדורגל

מחצית הגמר 13.12, בשעה 20:00

הקרנה והרצאה מקדימה מאת **תומר טולדנו**
בנושא: קטאר, להט"ב ופינקוואשינג

מחצית הגמר 14.12, בשעה 20:00

הקרנה והרצאה מקדימה מאת **ד"ר מתן קמינר**
בנושא: קטאר, אקלים ונורמליזציה

הקרנת הסרט

"אהבה מטורפת"/רוברט אלטמן

ארה"ב, 1985, 106 דקות (אנגלית; עם כתוביות באנגלית)
אחרי ההקרנה דיון עם שני קניסו ואורי דביר
מוצ"ש, 10.12, בשעה 19:30

שירה בגדה #33

מנחה: אמיר חרש

משתתפים: צחי אבינעם, גיתית דהן, עינת לביאד, אורית נוימאיר פוטשניק, מיכל פרי, אלי שמואלי
שלישי, 20.12, בשעה 20:00

ראש הממשלה המיועד, בנימין נתניהו, ויו"ר מפלגת נעם, אבי מעוז, בטקס החתימה על הסכם קואליציוני (צילום: דוברות הליכוד)

יותר מחמישים ראשי ערים ורשויות מקומיות הביעו את התנגדותם להעברת האחריות ליחידה לתוכניות הלימוד החיצוניות ליו"ר מפלגת נעם, ח"כ אבי מעוז. נוסף לכך, למעלה מ-300 מנהלי בתי ספר ו-760 מורי אזרחות חתמו על עצומה נגד מעורבותו של מעוז במשרד החינוך. בעצומה נכתב: "דעותי הגזעניות, הלהט"בופוביות, החשוכות והקיצוניות של אבי מעוז מבטלות, מפלגות, משסעות ופוגעות בקהילות שלמות ובוזהויות נרחבות בחברה הישראלית". על העצומה חתמו אנשי חינוך יהודים וערבים, שהתחייבו להמשיך ולחשוף את תלמידיהם לתכנים של "שוויון, זכויות אדם וקבלת האחר".

מאות מרצים המלמדים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל התנדבו (5.12) ללמד בבתי הספר התיכוניים - זאת כחלופה לחלק מהתוכניות החיצוניות, אותן נחוש השר הגזען הנכנס לצנזר. המרצים פרסמו גילוי דעת ובו כתבו: "כאזרחים חופשיים במדינה דמוקרטית אנו מבקשים להציע את הידע והיכולות שלנו לשירות הציבור בתחומים שבהם אנו מתמצאים".

עוד נכתב: "על רקע הקולות המאיימים על חופש הביטוי, אנו מבקשות ומבקשים לתרום לשמירה על רוחב היריעה של החומרים המונגשים לתלמידי ולתלמידות בתי הספר. ברצוננו להקים מסגרת (בתקווה שתהיה זמנית) בה יירשמו מורים מן ההשכלה הגבוהה ויתנדבו לחלוק את ידיעותיהם בבתי ספר המעוניינים בכך במסגרת תוכניות ההעשרה. רצוננו לספק שירות תוך שמירה על רמה גבוהה של הוראה ושילוב דרכי הוראה חדשות".

ועדת המעקב לענייני חינוך בחברה הערבית והוועד הארצי של הרשויות המקומיות הערביות הביעו אמש מורת רוח על מינויו של מעוז. בהודעה משותפת אמרו כי "ח"כ אבי מעוז, ראש מפלגת נעם, חותר לקדם אג'נדה גזענית ואתנו-לאומית יהודית, שתפגע במערכת החינוך הערבית בפרט, ובמערכת החינוך בכלל". עוד תקפו את העמקת ההפרטה ואת הגישה הניאו-ליברלית שהפקירה חלק גדול ממערכת החינוך לידי גורמים חיצוניים ומסוכנים.

השבוע באתר "זו הדרך"

נהגי המטרונית בחיפה שבתו, הנהלת אונ' בן-גוריון ביטלה אירוע של הסטודנטים הערביים, תוספות שכר של 9% לעובדי פלאפון ובזק בינלאומי, גנץ אסר על חברי הכנסת של חד"ש לבקר את הסרבנים בכלא ועוד...

zoha.org.il

ת"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il, מק"י: maki.org.il, info@maki.org.il